

Projekci filmu prosím objednávejte přes své oblíbené kino!

Blízko

Režie	Lukas Dhont
Rok výroby	2022
Země	Belgie, Nizozemí, Francie
Jazyk	francouzština / titulky české
Nosiče	DCP, MP4
Přístupnost	od 12 let
Stopáž	105 min.
Žánr	drama
Trailer	naleznete na YouTube

Metodické materiály zpracoval: MgA. Jiří Forejt, Ph.D.

Anotace

Léo a Rémi jsou si blízcí. Prožívají spolu chlapecká dobrodružství, sdílí spolu celý svět a skoro každý moment. Dostávají se ale do věku, kdy věcem začínáme dávat jména. Co mezi nimi vlastně je? Hluboké přátelství, nebo láska? Po bezstarostných prázdninách přicházejí školní dny a s nimi i všetečné otázky a ironické poznámky spolužáků. Rémi si jich zdánlivě nevšímá, ale pro Léa znamenají stále víc pochybností. Touží zapadnout do

klukovského kolektivu. Drobné ústupky se sčítají a jedinečná blízkost mizí. Dětství končí, dospělost do dříve bezstarostného světa obou kamarádů vtrhne neúprosně. Talentovaný belgický režisér Lukas Dhont (*Dívka*) natočil unikátní a emocionálně silný portrét výjimečného svazku, který vyniká civilností, uměřeností, neobvyklou empatií a fenomenálními hereckými výkony debutantů Edena Dambrineho a Gustava De Waeleho.

Režisér Lukas Dhont

Lukas Dhont je belgický scenárista a režisér. V Ghentu vystudoval audiovizuální umění na Královské akademii výtvarných umění. Prosadil se svými krátkými filmy *Ztracené tělo* (*Corps perdu*, 2012) a *Nekonečný* (*L'Infini*, 2014). Režimoval také řadu svébytných hudebních videí,

spolupracuje i na tanečních projektech. Drama *Dívka* (*Girl*, 2018), které vyprávělo o tranzici dospívající hrdinky, bylo jeho celovečerním debutem. Film zazářil na festivalu v Cannes a Dhont se rázem stal výrazným generačním talentem. Aktuální film *Blízko* jeho renomé jen posiluje.

Co říká autor o námětu filmu?

Lukas Dhont je spoluautorem scénáře. Příběh filmu můžeme vnímat jako velmi volnou „autobiografii emočního zrání“, pocitů, které vnímal v průběhu dospívání.

„Prozkoumal jsem několik nápadů (když hledal námět pro svůj druhý film), ale byl jsem trochu ztracený. Jednoho dne jsem šel navštívit svou starou základní školu ve vesnici, kde jsem vyrůstal. Vynořily se vzpomínky z doby, kdy jsem chodil do školy, kdy bylo opravdu těžké být svým pravým, nefiltrovaným já. Kluci se chovali tak, děvčata jinak a já měl vždy pocit, že nepatřím do žádné skupiny. Začal jsem být nervózní z přátelství, která jsem měl, hlavně s klukama. Zdálo se, že blízký vztah s jiným

chlapcem jen potvrzuje domněnky ostatních o mé sexuální identitě. Jedna z mých bývalých učitelek, která je nyní ředitelkou školy, se při pohledu na mě rozplakala. Školní setkání bylo obzvlášť emotivní a vzpomínky, o kterých jsme mluvili, nebyly všechny šťastné. I dnes se stále smírůuji s bolestivými roky na základní a střední škole, aniž bych o tom chtěl vyprávět přehnaně dramaticky. Pokusil jsem se tedy sepsat tyto pocity a vyjádřit něco o tomto světě ze své vlastní perspektivy. Napsal jsem na papír pár slov: přátelství, intimita, strach, mužnost... a z toho vzniklo Blízko. Scénář se pak začal formovat během společných rozhovorů se spoluautorem Angelem Tijssensem.“

Před projekcí

Film *Blízko* je určen věkové skupině, která je v běžné filmové distribuci zcela opomíjena. Ideální diváky představují děti a mladí lidé mezi 12 a 15 lety, kteří procházejí obdobím dospívání, formování své sexuality a dotvářením své osobnosti. Žáci a žákyně se budou moci identifikovat se stejně starými protagonisty. Lukas Dhont je filmovým autorem, který ve svých filmech zpracovává témata spjatá s queer komunitou. Příběh

filmu a jeho poselství je však univerzálnější. S postavami se setkáváme ve chvíli, kdy přecházející na druhý stupeň základní školy. Mají k sobě velmi „blízko“, ale povaha jejich chlapeckých her a vzájemné blízkosti v očích nových spolužáků vybočuje. Každý z chlapců na novou situaci reaguje po svém. Film popisuje situaci nepochopení, vůli splynout s davem a nevybočovat i za cenu toho, že se nebudu moci projevovat přirozeně.

V těchto tématech se skrývá obrovská síla. Vzhledem k tomu, že jeden z chlapců v první třetině filmu spáchá sebevraždu, a výrazná část filmu se tak věnuje procesu vyrovnávání se s touto ztrátou (musí se s ní vyrovnat Rémiho rodina, Léo, ale také celá komunita školy), může film mladé diváky velmi silně zasáhnout. Pokud pedagog přistoupí k práci s filmem citlivě, může sehrát úlohu v prevenci, což může v prostoru třídy pomoci rozvoji přátelských a rovných vztahů. Pokud k tomu má dojít, měl by pedagog počítat s přípravou studentů na návštěvu kina. Ti by měli vědět, na jaký film jdou, počítat s náročným filmovým zážitkem. Zhlédnutí filmu v kině by mělo být bezprostředně doplněno společnou

diskuzí. Následně se dá s filmem pracovat v návazných vyučovacích hodinách v prostoru školy. Doufáme, že vám v těchto aktivitách mohou naše pracovní listy pomoci.

Klíčovou pedagogickou strategií pro práci s filmem *Blízko* je zasvěcená moderovaná diskuze, ve které mohou všichni studenti vyjádřit beze strachu svůj názor. Pedagog by měl v průběhu realizace cvičení, která navrhuje, reflektovat, jakým způsobem studenti reagují, jak se vyvíjí emoční dynamika v průběhu jednotlivých aktivit, a zdali se někoho tématu prezentovaná filmem nedotýkají natolik bezprostředně, aby byla zraňující.

Pohled na plakát a obraz

Hovořili jsme o tom, že by studenti měli být před projekcí připraveni na divácký zážitek – ovšem bez toho, aby byly zbytečně vyzrazovány příběhové peripetie. Velmi jednoduše se dá k tématům přijít společnou diskuzí o plakátu filmu *Blízko*. Objevit postav v kombinaci s titulem filmu vyvolává silnou emoční odezvu. S ohledem na to, že se jedná o belgický film, se dají

velmi přirozeně využít mezioborové přesahy směrem k výtvarnému umění. Pro celý film je velmi podstatné využívání detailů lidských tváří. Postavy mnohdy neříkají, co cítí, ale divák to odhaduje z jejich pohledu a výrazu tváře. Tento princip je vhodné nastínit studentům v úvodu, aby byli pozorní v průběhu sledování filmu.

Z PRACOVNÍHO LISTU PRO STUDENTY

Vlámský malíř Michael Sweerts namaloval v 17. století slavný portrét „Chlapce v klobouku“. 16.–18. století představovalo pro holandské a vlámské (dnešní Belgie) malířství období rozkvětu. Malíři dokonale ovládli práci se světlem a stíny. Portréty lidských tváří vypadaly velice realisticky a působí tak i na dnešního pozorovatele. Belgický režisér Lukas Dhont měl při návrhu plakátu jistě na paměti celou malířskou tradici své země. Zpět k „Chlapci v klobouku“. Jak na vás působí výraz jeho tváře? Je smutný, anebo vyrovnaný? Podle čeho čteme emoce při pohledu na lidskou tvář? Jakou roli v tom hrají oči? Pohledy na lidské tváře budou velmi důležitým vyjadřovacím prostředkem v průběhu celého filmu.

Internet jako galerie

Studenti nemají běžně možnost využívat svůj smartphone ve výuce. Dejte jim občas příležitost k tomu, aby ho využili smysluplným způsobem. Studenti mohou vyhledat na základě klíčových slov „Dutch and Flemish school portraits“ další výrazné portréty tváří od vlámských a holandských mistrů. O vybraných z nich je možné diskutovat společně po tom, co se promítnou na plátno (ve třídě,

a případně přímo v sále kina). Cvičení je možné rozvinout směrem k praktické aktivitě. Pokud se odehrává v přípravné lekci mimo kino, mohou studenti s telefonem fotografovat portréty svých spolužáků v různých světelných atmosférách podle obrazů, které dohledají na internetu. Třída si pak může srovnat originál s pořízenou fotografií a diskutovat přitom o tvůrčím procesu.

Jakými jazyky se mluví v Belgii?

Dalším z mezioborových přesahů, který může prohloubit znalosti studentů v jiných vyučovacích předmětech, ale spolu s tím i na okamžik odstoupit od emoční roviny filmu, jsou zeměpisné zajímavosti týkající se Belgie. Z mnoha témat, která se dají reflektovat, zmíníme jazykovou pestrost Belgie, protože ve

filmu zazní francouzština i holandština. Témat spjatých s Belgií však může pedagog rozehrát obrovské množství. Studenti mohou být vybídnuti k tomu, aby si přečetli profil Belgie na [Wikipedii](#). Společná diskuze pak může představit další zajímavosti.

Z PRACOVNÍHO LISTU PRO STUDENTY

Belgie je svou rozlohou a počtem obyvatel velmi podobná České republice, přesto má velmi komplikované politické uspořádání. Je to federativní konstituční monarchie s parlamentním systémem. Země se dělí na tři společenství podle jazykového principu a tři regiony podle územního principu. Celkem v Belgii působí šest vlád a parlamentů. Oficiálními jazyky zde jsou nizozemština, francouzština a němčina. Zjednodušeně řečeno, Vlámové mluví nizozemsky a Valoni francouzsky. Castingy (výběr herců) pro film *Blízko* probíhaly tedy paralelně dva: jeden francouzsky a druhý nizozemsky. Na základě výběru hlavních hrdinů se pak filmaři rozhodli, že celý film bude ve francouzštině. Pro představitele Léa i Rémiho je film *Blízko* první hereckou zkušeností.

Po projekci: Jaké emoce ve vás film vyvolal?

Film *Blízko* je emočně poměrně vypjatý. Pedagog by měl se znalostí své třídy posoudit, zdali nějaký ze studentů nemůže být k jeho vyznění citlivější – kupříkladu kvůli prodělané ztrátě blízké osoby atp. V postpandemické době navíc narostly různé formy úzkostných stavů mezi dospívajícími lidmi. Neznamená to ovšem, že by měl být takový student z projekce vyčleněn. Pedagog musí pouze zhlédnutý film vědomě reflektovat a vést se

studenty zasvěcenou diskuzi. Z toho důvodu je první aktivitou, kterou po projekci doporučujeme v pracovních listech, společná moderovaná diskuze o pocitech, které ve studentech zhlédnutý film zanechal.

V úvodu cvičení jsou použity dva záběry z filmu, abychom tím zdůraznili, že každý z nich může emoce zpracovávat a projevovat různým způsobem.

Pokud by studenti nechtěli začít formulovat své pocity sami od sebe, dá se využít předpřipravených textových bublin pro otevření diskuze. Studenti mohou začít vyjmenovávat emoce, které jim ve výčtu chybí.

SMUTEK

NUDA

RADOST

STRACH

NERVOZITA

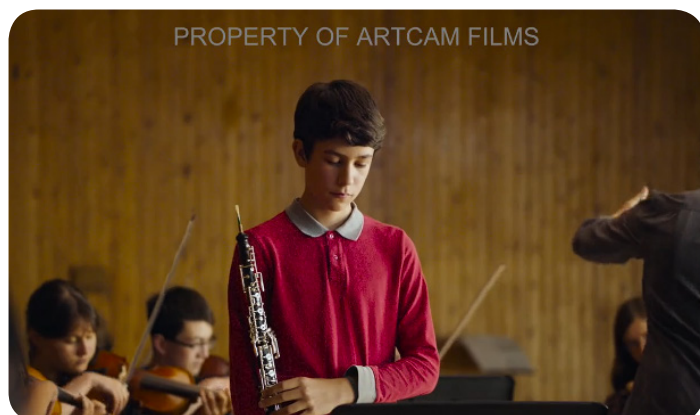
LÍTOST

Jaké jsou hlavní postavy?

Režisér o hlavních postavách řekl: „Cítím, že jsem svým způsobem Léo i Rémi. V každé postavě je kus mě. Nejprve jsme určili věk herců, velmi přesný okamžik mezi dětstvím a dospíváním: nástup na druhý stupeň, otevření otázek o sexualitě, fyzických změnách, vztahu člověka ke světu a jak se tyto věci vyvíjejí.“

Studenti mohou pracovat individuálně, ve dvojicích či skupinách. Následně mohou o svých charakteristikách postav diskutovat. Podstatnou částí sdělení je fakt, že na stejné situace mohou různě senzitivní lidé reagovat různě. To, co může jeden z nás považovat za nevinnou poznámku, se může toho druhého niterně dotknout. Reflektované sledování kvalitních filmů může posilovat empatii studentů.

RÉMI je citlivý, muzikální chlapec. Velmi často se usmívá, je veselý. Na druhou stranu je tichý a v partě je tím, kdo spíše poslouchá a směje se vtipům ostatních. Nesnaží se být středem pozornosti. Hodně o věcech přemýšlí. Sport ho příliš nebaví. Raději poslouchá hudbu a čte si. Léo je jeho nejlepší kamarád.

LÉO je veselý a společenský kluk. Rád vyhledává společnost druhých. Často vymýšlí různé vtipy, kterým se ostatní smějí. Miluje pohyb a sport. Rád jezdí na kole a velmi si oblíbil hokej, který začal dokonce hrát. Když se mu něco nelíbí, snaží se s tím bojovat. Záleží mu na tom, co si o něm ostatní myslí. Rémi je jeho nejlepší kamarád. V poslední době se mu vyhýbal, aby je spolužáci nepomlouvali.

V mé hlavě

Režisér k tématu filmu podává následující svědectví: „Velkým zdrojem inspirace pro mě byla kniha Hluboká tajemství od psychologičky Niobe Way, ve které studuje 100 chlapců ve věku 13 až 18 let. Ve 13 letech chlapci mluví o svých přátelích, jako by to byli lidé, které milují nejvíce na světě, kterým si mohou vylít srdce a otevřít

se. Autorka popisuje, jak se každý rok scházela s každým z chlapců, a pozorovala, jak s přibývajícím rokem stále více bojovali s představou intimity se svými klíčovými přáteli. Tato kniha mi pomohla pochopit, že nejsem jediný mladý gay, který vyrůstal a potýkal se s intimním aspektem přátelství.“

Z PRACOVNÍHO LISTU PRO STUDENTY

Film začíná v zásadním momentu života chlapců, kdy přecházejí na vyšší stupeň školy do nového prostředí. Blízko je film o dospívání. Chlapci se dostávají do věku, kdy začínají vnímat svou sexualitu. Můžeme si domýšlet, že jejich přátelství pomalu začíná přerůstat v lásku, nicméně nejsou si jisti tím, jak by to přijalo okolí, a tak každý reaguje po svém.

Následující záběry z filmu mají studenty vést k diskusi o momentu ve filmu, který lze považovat za zlom ve vztahu obou chlapců. Spolužáci je poprvé konfrontují s tím, „zdali jsou spolu“. Nedělají to však posměšnou formou. Přesto je to pro oba chlapce citlivé, protože

jsou poprvé konfrontováni s něčím, co si ani mezi sebou navzájem nepřipouštěli. Ve druhém záběru pak můžeme vidět Léovo „odtahování se“, které je v různých variacích přítomné hned v několika scénách.

Celý film na diváka působí velice naléhavě také díky tomu, že ačkoliv vypráví o vnitřním světě postav, emocích a vztazích, přesto se ve filmu o emocích prakticky nemluví. Snad až na výjimky pouze ve scénách, kdy se děti dělí o své pocity z tragédie v kruhu se školní psycholožkou. Tento způsob ztvárnění je velmi autentický a blízký realitě.

Můžeme jako diváci při zpětném pohledu najít indicie vedoucí k tomu, že by si Rémi mohl ublížit? Uvědomění si těchto souvislostí může být důležité k tomu, aby byli studenti všímaví a pozorní jeden k druhému.

Květiny kam se podíváš

Režisérova volba prostředí květinových plantáží byla promyšlená. Je to autobiografický moment, který přináší vědomé výrazové akcenty na filmového díla prostřednictvím barev atp. Pedagog by si měl uvědomit, že filmové dílo umožňuje poměrně hlubokou diskuzi o tématech, která předkládá, protože studenti jsou osloveni emočně. Na druhou stranu je možné pro pedagogický proces využít mezioborových přesahů, což jsme si v úvodu ukázali. Při reflexi kvalitních filmů by měla mezi pedagogické cíle patřit snaha o seznámení studentů s výrazovými prostředky filmu. Pracovní listy vedou pozornost studentů k tomu, jakým způsobem filmaři využívají prostředí, barev a třeba i pohybu postav v prostředí, aby divákům předali zamýšlené emoce a sdělení.

Režisér k výběru prostředí poznamenává. „Pocházím z malé vesnice uprostřed venkova, dvacet minut od

Gentu. To je svět, ve kterém jsem vyrůstal a běhal po polích. Květinová farma je založena na té v mé vesnici. Cítil jsem, že je důležité, aby květinová pole zprostředkovala křehkost, která kontrastuje se světem ledního hokeje. Léova rodina pracuje v tomto barevném prostředí, které přináší zvláštní představu o dětství, a je to krajina, která se mění s ročními obdobími. Když přijde podzim, stříhají se květiny, což je docela násilný čin, a barvy mizí. Změna ročního období také vytváří jasný zlom mezi barvami dětství a zemí hnědými a černými tóny. Chtěl jsem zdůraznit tyto kontrasty, abych zprostředkoval proces truchlení dítěte. Po zimě se květiny znovu zasadí a vrátí se barvy zvěstující naději a příslib života. Finální scénu jsme napsali velmi brzy, protože hned od začátku jsme chtěli použít barvu jako estetický prostředek.“

Z PRACOVNÍHO LISTU PRO STUDENTY

V dobrých filmech se filmaři nevyjadřují pouze slovy, ale využívají veškeré filmové složky k tomu, aby předali divákovi klíčové emoce a myšlenky. Ve filmu Blízko tak filmaři vědomě pracují třeba s prostředím, které hlavní postavy obklopuje. Pro některé belgické regiony je typické pěstování květin stejně jako pro Nizozemí. Filmaři tuto místní zvláštnost využili k tomu, aby znázornili plynutí času, který dělí jednotlivé události. Dramatické situace jsou ale do cyklu sklizně, orby, sadby a růstu zasazeny tak, aby souzněly s emocemi, které prožívají postavy příběhu.

Končí léto. Začíná školní docházka. Sklizeň je v plném proudu. Jak byste popsali přátelství obou chlapců?

Školní rok v plném proudu. Přišla zima. Pole jsou orána i s květinami, které zde zbyly.
Jak je na tom přátelství obou chlapců?

Přichází jaro. Léo sází nové sazenice. Jak byste popsali proměnu jeho chování?
Poprvé od tragédie přichází do Rémiho domu.

-Doma je všechno v pohodě?
-Začali jsme sázet.

Léto začíná. Květiny jsou v plném květu.
Popište oba záběry, které jsme pro vás připravili níže.

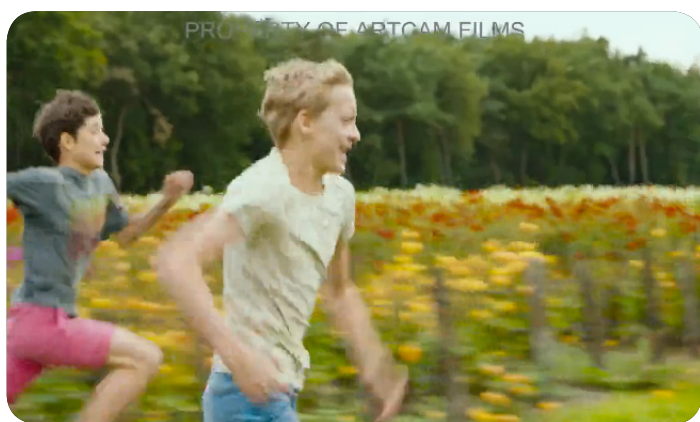

Pohyb jako cesta k vyjádření emocí

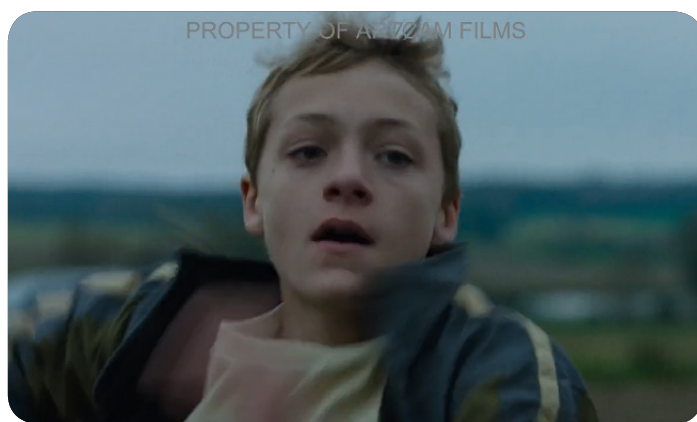
Dalším výrazovým prostředkem, který autoři filmu *Blízko* využívají pro vyjádření emocí, je pohyb. Pracovní listy předkládají několik příkladů, o kterých mohou studenti společně diskutovat.

Z PRACOVNÍHO LISTU PRO STUDENTY

Zmínili jsme již, že v dobrých filmech využívají filmaři různých filmových složek k tomu, aby divákovi předali emoci, myšlenku nebo informaci. Celý film pojednává o vnitřním světě mladých lidí – velmi málo se v něm ale mluví o emocích. To, co postavy cítí, je velmi často znázorněno třeba pohybem. Postavy ve filmu utíkají, jezdí na kole, bruslí, žádná z těchto situací ale není vybrána náhodně. Tvůrci filmu se nám v každé z nich pokouší objasnit, jak se postavy cítí, bez toho, aby nám to museli říct slovy. **Diskutujte o scénách níže.** Jak byste popsali emoce, které z nich cítíte?

1 | Pohyb jako výraz radosti a bezstarostnosti

2 | Pohyb jako útek před zoufalstvím, projev bezradnosti a paniky

1 | V prvním případě díky charakteru jízdy a způsobu, jakým jsou chlapci snímáni, sledujeme jejich odcizování

2 | Ve druhém případě pak sledujeme bezstarostnou chlapeckou hru.